

A tanyakérdés megoldása

Debrece négy évének a küszöbén végre elkjuttunk oda, hogy tanyáink kérdéséről a magyar parasztságnak ezt a különleges gondját és baját megoldás útjára indítottuk. Elég sokat vizsgáltuk, vitattuk ezt a kérdést, amíg most, mint népünk fejlődésének más döntő kérdéseiben is, megtaláltuk a megoldás módját és meg is tettük a döntő lépéseket a megvalósítás felé.

A régi rendszer

is sokat foglalkozott a tanya-kérdéssel. Inkább kerülgette azonban a kérdést, mintsem lényegét felismerte volna, vagy éppen a megoldást képes lett volna elősegíteni. Nagy szavakkal tettek nyilatkozatokat a tanyakérdésben, különböző megoldási terveket vetettek fel, mindezekből azonban soha nem lett semmi. Tanyáink élete változatlanul úgy folyt, mint a megelőző időkben, sőt a rendszerelen tanyai kitelepülés és annak összes következményei egyre csak szaporodtak és növekedtek. Most végre meglettük a kérdés nyitját, megtaláltuk a megoldás útját és nyomban hozzá is fogunk annak tervszerű végrehajtásához.

Míg a régi rendszer évtizedek alatt is csupán beszélt a kérdésről és különböző megvalósíthatatlan javaslatokat vetett fel, addig felszabadulásunk első napjától kezdve mi már tettünk néhány lépést a tanyakérdés megoldására.

Természetesen maga a nép, maga a tanyai lakosság lépett fel kezdeményezőként! 1945 teltől kezdve, amikor Debrecenben megkezdte működését a demokrácia-kormány, új meg új tanyai küldöttségek keresték fel és előadták terveiket és kívánásaikat arra, hogy községtől és várostól távoleső tanyákból, tanyai községet alakítsunk. És míg a régi rendszer, ezeket a kérdéseket csaknem kivétel nélkül elutasította, addig mi egymásután teljesítettük a tanyaiak kívánását. 1945 óta több mint 40 tanyai községet alakítottunk s ezzel azokon a területeken már el is indítottuk a helyes fejlődés útján a szétszort tanyai településeket.

De más oldalon is

előre vittük a kérdés megoldását. Hároméves tervünk beruházásai, amelyek a mezőgazdaság fejlesztését és a parasztság életszínvonalának az emelkedését szolgálják, nem kis részben estek a tanyai vidékekre. Eddigi tervberuházásaink során igen sok tanyai intézmény létesült. Olyan helyeken építettünk fel

iskolákat, közigazgatási épületeket, orvoslakásokat és rendelőket, óvodákat és napközi otthonokat, ahol ezt reménytelenül kérte a lakosság az elmúlt időkben. De éppen ezeket a megtett lépéseink sietették a teljes és végleges megoldást. A tanyai községek kialakítása felvetette azt a kérdést, hogy mit tegyünk azokon a területeken, ahol a tanyai községek kialakítása nehézségekbe ütközik. De előállt az a nehézség is, hogy a tervben előirányzott beruházásainkat nem tudtuk gazdaságosan elhelyezni, mivel nincsenek megállapítva azok a helyek, ahol a tanyai lakosság helyzetének a megjavítását célzó intézmények összetömörítve megtelepíthetők.

Igy jutottunk el

az egyedül lehetséges igazi megoldáshoz, a tanyaközpontok kialakításához. Fel kellett ismerünk azt, hogy általában tanyai gazdálkodásunk és tanyai lakosságunk kérdéséről nem lehet másképpen megoldani, csak úgy, ha az alkalmas és szükséges helyeken tanyaközpontokat jelölünk ki és ezeken a helyeken egészséges községi fejlődésnek az alapjait rakjuk le.

Igy jutottunk el oda, hogy végre két irányban is döntő lépéseket tehelünk. Egyik lépésünk a tanyai település és építkezés szabályozása, a másik pedig a tanyaközpontok kijelölése és azok fejlesztésének az elindítása.

Hogy tanyaközpontjainkat megfelelő helyen jelölhessük ki és egészséges fejlődésünk feltételeit biztosítsuk, annak elengedhetetlen előfeltétele, hogy a további tanyai településeket és építkezéseket megállítsuk. Ezt a célt szolgálja az a rendelet, amelyet a köztársaság-kormány kiadott. Ennek a rendeletnek egyik nagyjelentőségű rendelkezése az, amely kötelezi a városokat és községeket arra, hogy képviselőtestületeik által határozzák meg a belterületüket és vonják meg azt a határvonalat, amelyen kívül külterületnek számít a község, vagy a város határa. Ez az intézkedés kétszeresen is nagyjelentőségű. Az egyik oldalon megállapítja a kereteit az eljövendő városi és községi rendezésnek, az új házhelyek helyes elhelyezésének és általában az egész város és község fejlesztésének. Másfelől pedig a külterületi részekre nézve megadja a kereteit a külterületi rendezésnek a tanyaközpontok kialakításának.

Hogy azonban a tanyaközpontok kialakítása biztosítható

legyen, szükségessé vált a rendelkezése. Az, hogy állandó lakás céljaira szolgáló épületeket a külterületeken általában építeni nem lehet és ilyenek építésére csak kijelölt tanyaközpontok területén lehet engedélyt adni.

Ez az intézkedés

elkerülhetetlenül szükséges és teljes mértékben indokolt. Tudatában vagyunk annak, hogy a rendelkezés következtében nehéz kérdések jelentkeznek majd egy-egy községünk vagy városunk határában. Előreláthatóan számításba vettük ezeket a problémákat és mindezekre megtaláljuk a megoldást. Ez alkalommal egy kérdést akarok ezek közül kiemelni és nyomban a rendelet kiadása után megvilágítani. Ez pedig a földreform során juttatott házhelyeknek a kérdése.

A 45-ös földreform házhelyosztásai során többszáz községben és alföldi városban osztottak ki házhelyeket távol a községtől, vagy legalább is kívül a belterületeken. Ezek egy részét már műszakilag is jóváhagyták, sőt egyik-másik házhelyen már az építkezés is megindult. Természetesen ezeket nem érinti a rendelet. Bár meg kell állapítanunk, hogy az ilyen házhelyosztások legtöbb esetben olyan rendszertelenül történtek, hogy alkadálya mind a helyes község, vagy városfejlesztésnek, mind a külterület rendezésének, a tanyaközpontok kialakításának. Ennek ellenére a rendelet semmiféle változást nem jelent ezeknek a már helyben hagyott és részben beépült házhelyeknek a rendezésében. Célja azonban a rendeletnek az, hogy a még be nem fejezett házhelyosztásokat, valamint az ezeken való építkezést rendezze és további rendszertelen kitelepítéseknek elejét vegye.

Természetesen meg van a módja annak, hogy az így előálló nehéz helyzetekben segíteni tudunk. A tanyaközpontok kijelölése azt jelenti, hogy ott a szükséges számban gondoskodunk házhelyek céljaira való területről és ezekből a házhelyekből biztosítunk mindazoknak, akik a földreform során házhelyjuttatásban részesültek, házhelyükre azonban a rendelet intézkedései következtében nem építhetnek.

A másik döntő lépés

amelyet demokráciánk kormányzata megtett, a tanyaközpontok kijelölésének a megkezdése. Eddig 34 tanyaközpontot jelölt ki a Tanyai Tanács és

hagyott jóvá a Gazdasági Főtanács. Olyan központok ezek, amelyek már részben önmaguktól is kialakultak és a jövőben arra lesz szükség, hogy a tanyaközpontok fejlesztését tervszerűen és körültekintően előrevigyük. Olyan távoli tanyai körzetek ezek, ahol több ezer ember lakik és a több ezer tanyai lakosnak eddig nélkülöznie kellett a községi élet legelőnyösebb segítségét és gondoskodását.

A kijelölés munkáját olyan komolyan megindítottuk, hogy március végére az alföldi tanyai vidékek központjai mind kijelölésre kerültek. 150-200 között fog kialakulni a kijelölt tanyai központok száma, megannyi egészséges új községi életnek az alapjai ezek.

Azonban nemcsak a kijelölés halad előre ilyen erőteljes ütemben, hanem maga a ta-

nyaközpontok képzése és fejlesztése is erőteljesen megindult ebben az esztendőben. Nagy munka ez, amely bevonja és foglalkoztatja az állami szervek legnagyobb részét. Az Építészeti Minisztérium kidolgozza ezeknek a tanyaközpontoknak a rendezési tervét. A földművelésügyi miniszter biztosítja a szükséges területek cseréje és egyéb uton való megszerzését és a többi tárcák tervszerű, beruházási keretel között egymás után építik fel azokat a közintézményeket, amelyek hatáskörükbe tartoznak.

Tanyaközpontjaink

építésével és fejlesztésével az országépítésnek új szakasza kezdődik. Az ország legféltettebb és elmaradottabb tanyás vidékein is, ahol eddig még keveset éreztek a demokrácia építőmunkájának az áldásából.

Mi újság SZEGED KÖRNYÉKÉN?

Alsóközponton ma délelőtt fél 11 órakor rendezik meg a Földművelésügyi és a Hangya-érem díjjal díjazott gyűlését.

A szatymazi mezőgazdasági szakiskolában 32 dolgozó parasztember vesz részt az esti gazdasági tanfolyamon. A tanfolyam résztvevői között több mintagazda is akad. A gazdasági iskola mintagazdaságában már megkezdtek a tavaszi szántásokat.

Sándorfalva dolgozó parasztaival a községen keresztül kérelemmel fordultak az AVIRT-hoz, hogy a faluba az idén vezessék be a villanyt. Az AVIRT a közeljövőben már meg is kezdte az az előkészületeket a község vilamosítására.

8000 forint értékű gépi felszerelést kapott a sándorfalvi földművelésügyi és a mezőgazdasági versenyben végzett jó munkájáért. A gépek már megérkeztek Szentésre.

Pasztamérgesen az elmúlt napokban a kulákok engedély nélkül nagymennyiségű facsemetét

termeltek ki s ezzel hatalmas károkat okoztak az erdőállományban. A rendőrség a kulákoktól 10 vagon fát elkobozott és a szabotálók ellen megindította a legszigorúbb eljárást.

Öttömösön a kulákok szabotálják a sztrbeszolgáltatást. Ugyanekkor a rendőrség több feketén vágott tertsét foglalt le Kelebián, amelyek öttömösi kulákoktól származnak. Az ügyben folyik a nyomozás.

A sándorfalvi termelőszövetkezetben megkezdtek a tavaszi munkákat. Az egyik tagban már vetik a mákot, másutt már készítik a dinnye-ágyásokat.

Fizess elő a Délmagyarországra

x Iparosok figyelmébe! Folyó hó 22-én, kedden délután 6 órakor az ipartestület nagytérben a most először kivételre kerülő általános jövedelemadóra vonatkozó rendeletről részletes ismertetést tartunk. Saját érdekében minden kisiparost elvárunk. KIOSK titkárság.

MEGHÍVÓ

A Szegedi Általános Munkás Dalegyület február 26-án este 8 órai kezdettel

Jelmezes larsangi bál

rendez az ipartestület márványtermében, melyre minden dolgozót szeretettel meghív és elvár a

RENDEZŐSÉG.

Elsőrendű zene, olcsó büffé, világposta. Jegyek elővételben a Szakszervezet portásánál, az Ipartertületben és a dalosoknál kaphatók.

Figyelem!

Február 28-án hétfőn nyílik meg a

CSEPEL Kerékpár, Varrógép, Motorkerékpár
Értékesítő Nemzeti Vállalat
szegedi fiókja
(a volt Royal-kávéház helyiségében)

Dolgozók

18 havi részletfizetésre

vásárolhatnak kerékpárt, motorkerékpárt, varrógépet

Műszereszek, kiskereskedők
gyári árban vásárolhatnak alkatrészt, kerékpárgumit stb.

A dolgozó parasztság részére

1 ÉVES RÉSZLETRE

2 ÉVES RÉSZLETRE

Kerékpár
motorkerékpár
varrógép
Rádió

Tűzhely
Kályha

és mezőgazdasági kisgépek a FÖLDMIVESSZÖVETKEZETEKNEL